

THE STUDY OF LEXICOGRAPHY AND THE ROLE OF ELEMENTARY SCHOOL DICTIONARIES IN WORLD LEXICOGRAPHY

Zarina Sayfiddinovna Barnoyeva

PhD student

BSU

Bukhara, Uzbekistan

ABOUT ARTICLE

Key words: Vocabulary enrichment, active vocabulary, lexical synonyms, lexical antonyms, educational vocabulary, junior school student.

Received: 15.05.24

Accepted: 17.05.24

Published: 19.05.24

Abstract: In this article, the creation of a vocabulary of synonyms for primary grades is studied in Russian linguistics. In the history of linguistics, there is talk about the traditions of creating a dictionary. The article analyzes the pedagogical conditions for enriching the vocabulary of elementary school students. Training is carried out on the basis of organization of work with linguistic dictionaries, their practical application, use in working with young people. The educational dictionary of synonyms for schoolchildren increases the efficiency of lexicographic work, develops the vocabulary of students.

JAHON LEKSIKOGRAFIYASIDA LUG'ATSHUNOSLIKNING O'RGANILISHI VA BOSHLANG'ICH SINFLAR LUG'ATLARINING O'RNI

Zarina Sayfiddinovna Barnoyeva

stajor-tadqiqotchi

BuxDU

Buxoro, O'zbekiston

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: So'z boyligini boyitish, faol so'z boyligi, leksik sinonimlar, leksikantonimlar, o'quv lug'ati, kichik maktab o'quvchisi.

Annotatsiya: Ushbu maqolada boshlang'ich sinflar uchun sinonim so'zlar o'quv lug'atini tuzishning rus tilshunosligida o'rganilishi. Tilshunoslik tarixida lug'at tuzish an'analari haqida so'z yuritilgan. Maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilarining so'z boyligini boyitishning pedagogik shartlari tahlil qilinadi. O'quv lingvistiklug'atlar bilan ishlashni tashkil etish, ularni amaliy qo'llash, yoshlardan ishlashda foydalanish asosida amalga oshiriladi. Maktab o'quvchilari uchun

sinonimlarning o‘quv lug‘ati leksikografik ishlarning samaradorligini oshiradi, o‘quvchilarning so‘z boyligini rivojlanadi.

ИЗУЧЕНИЕ ЛЕКСИКОГРАФИИ И РОЛЬ СЛОВАРЕЙ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ В МИРОВОЙ ЛЕКСИКОГРАФИИ

Зарина Сайфиддиновна Барноева

Стажер-исследователь

БухГУ

Бухара, Узбекистан

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: Обогащение словарного запаса, активный словарный запас, лексические синонимы, лексические антонимы, учебная лексика младшего школьника.

Аннотация: В данной статье в русском языкоznании изучается создание словаря синонимов начальных классов. В истории языкоznания ведутся разговоры о традициях создания словаря. В статье анализируются педагогические условия обогащения словарного запаса учащихся младших классов. Обучение осуществляется на основе организации работы с лингвистическими словарями, их практического применения, использования в работе с молодежью. Учебный словарь синонимов для школьников повышает эффективность лексикографической работы, развивает словарный запас учащихся.

KIRISH

Jahon tilshunosligida ma’nodoshlik hodisasining terminologik talqini bilan bog‘liq bahslar, ushbu serqirra til hodisasiga bo‘lgan qarashlarni yangi bosqichga ko‘tarish, tadqiqot sohasini kengaytirish borasidagi izlanishlar D. Kruz, A.A. Bragina, V.A. Grechko, V.D. Chernyak, Ye.G. Belyaevskaya, N.F. Ale-firenko kabi tilshunoslardan tadqiqotlarida keng uchraydi.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 20-oktyabrdagi PF-6084-sonli “Mamlakatimizda o‘zbek tilini yanada rivojlantirish va til siyosatini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi farmoni, shuningdek, o‘quv leksikografiysi taraqqiyoti bilan bog‘liq tadqiqotlar (P.N. Denisov, L.A. No-vikov, V.V. Morkovkin, L.V. Malakovskiy, V.G. Gak, O.M. Karpova, M.A. Maru-senko) sinonim lug‘atchilik taraqqiyotida ham yangi davrni boshlab berdi.

Sinonim lug‘atlar jahon o‘quv leksikografiyasida P.S. Aleksandrov, S.F. Levchenko, Y.N. Denisov, A.Y. Mashkovtseva, Y.V. Zubova, O.A. Volo-shina, O.I. Nedostup, N.M. Merkuryeva, L.V. Alimpiyeva va boshqalar tomonidan turli aspektlarda maxsus tadqiq qilingan.

Sinonimlar o‘zbek tilshunosligida an’anaviy usullarda (F. Kamolov, Z. Ma’rufov, S. Usmonov, U. Tursunov, S. Isamuhammedova, M. Rahmatullaeva, A. Doniyorov, A. Hojiev, I. Qo‘chqortoev, M. Asqarova, T. To‘ychiboev, A. Berdaliev, SH. Rahmatullaev, H. Jamolxonov, R. Yunusov, S. G‘iyosov, Y. Tojiev, M. Mirtojiev) ham, zamonaviy usullarda (H. Ne’matov, R. Rasulov, M. Mirtojiev, I. Siddiqova, H. Shamsiddinov, A. Sobirov, M. Vafoeva, R. Safarova, SH. Orifjonova, G‘. Rahmonov, M. Hakimova) ham atroficha o‘rganilgan.

ASOSIY QISM

Sinonimlarning lug‘atshunoslik fanidagi talqini, xususan, an’anaviy va elektron lug‘atlarda sinonimlarni berish bo‘yicha tilshunosligimizda birmuncha ishlar amalga oshirilgan. Ayniqsa, so‘nggi yillarda bu sohada bajarilgan ikki tadqiqot – B. Doniyorovning o‘zbek tili leksik sinonimlarining lisoniy, nutqiy voqelanishi va leksikografik masalalariga bag‘ishlangan doktorlik dissertatsiyasi, hamda A. Eshmo‘minovning o‘zbek tili milliy korpusida sinonimlarni qo‘llash muammolari yoritilgan dissertatsiyalarini alohida ta’kidlamoq o‘rinli. O‘zbek tilshunosligida sinonim o‘quv izohli lug‘atlarhozirgi kunga qadar maxsus tadqiq qilinmagan. Istiqlolning dastlabki yillarida akademik A. Hojiev rahbarligida I.A. Siddiqova sifat sinonimlarning o‘quv lug‘atlarda berilishi bo‘yicha nomzodlik dissertatsiyasini yoqlaydi. Biroq, ma’lumki, sobiq sovet davrida milliy tilshunosliklarda o‘quv lug‘atchiligi, asosan, hukmron mafkura tili bo‘lgan rus tilini o‘qitish negizida ikki tilli lug‘atchilik ko‘rinishida rivojlangan. Bu sohada amalga oshirilganishlar, xususan, M.X. To‘xtaxo‘jaeva, M.M. Abduraximov, B.T. Hayitov, T.A. Bushuy, G.A. Kallibekova, G.I. Boboevalarning tadqiqotlari kabi ushbu tadqiqot uchun ham obyekt sifatida rusiyabon foydalanuvchilar uchun mo‘ljallangan.

Rus tilshunosligida ham sinonim lug‘atlarning shakllanishi uzoq davrlarga borib taqalsa-da, bu toifadagi ilk lug‘atlar faqatgina XVIII asr oxirlaridan uchraydi. Mazkur lug‘atlarning yuzaga kelishi Rossiyada ilm-fan taraqqiyoti, imperianing davlat tili – rus tilining boy imkoniyatlarini ochib berish, adabiy tilni rivojlantirishga e’tibor ortgan davrga to‘g‘ri keladi. Rus tilida yaratilgan sinonim lug‘atlar taraqqiyotida to‘rt bosqich farqlanadi:

1. Sinonimlar guruhini tuzishga asoslangan ilk lug‘atlar. Bu bosqichga quyidagi lug‘atlarni kiritish mumkin: 1) D.I. Fonvizinning 1783-yilda «Собеседник любителей Российского слова» jurnalining I, IV va X sonlarida chop etilgan “Опыт российского со словника» lug‘ati. Ushbu lug‘at leksikografik nashrga qaraganda ko‘proq publisistik qo‘llanmaga yaqin turgan. Lug‘at korpusi alifbo tartibiga rioya qilinmagan holda tartiblangan 32 ta sinonimlar qatoridan tarkib topgan. U 1866-yilda alohida kitob sifatida nashr etilgan; 2) P.F. Kalaydovichning 1818-yilda Moskvada nashr etilgan 77 ta sinonimik qatordan tashkil topgan «Опыт словаря русских синонимов» kitobining birinchi qismi; 3) Psixolog va filosof A.I. Galich tahriri ostida 1840-yilda chop etilgan «Словарь русских синоним или со словов»

lug‘atining birinchi qismi. Lug‘at 226 ta lug‘at maqoladan tashkil topgan bo‘lib, sinonimik qatorlar ajratilgan va o‘zaro ma’nodosh so‘zlarining etimologiyasi, qo‘llanish o‘rinnlari, uslubiy xoslanishiga doir xususiyatlari izohlangan; 4) N. Abramovning 1890-yilda nashr etilgan «Словарь русских синонимов исходных по смыслу выражений» nomli hajman uncha katta bo‘lmagan sinonimlar va ma’no jihatidan bir-biriga yaqin iboralar lug‘ati. Mazkur lug‘atning keyingi nashrlari 1900, 1911, 1915-yillarda qayta chop etilgan. Lug‘at sinonimlarning shunchaki guruhlarga ajratilgan oddiy ro‘yxatlaridan tarkib topgan, biroq o‘z davrida undan mukammalroq qo‘llanma yo‘qligi bois N. Abramovning mazkur sinonimlar o‘quv lug‘ati bir necha bor qayta nashr qilingan va uzoq yillar davomida (1915-yildan 1994-yilga qadar) ta’lim maskanlarida asosiy qo‘llanma vazifasini o‘tagan.

2. Maktab o‘quvchilari uchun yaratilgan sof o‘quv xarakteridagi sinonim lug‘atlar. XX asr boshlaridan rus tili sinonimik lug‘atlar taraqqiyotida katta siljish kuzatila boshlaydi. O‘quv qo‘llanma sifatida uchta maxsus maktab lug‘ati nashr etiladi: 1) V.D. Pavlov-Shishkin va P.A. Stefanovskiyarning «Rus adabiy tilining sinonimlar o‘quv lug‘ati» 2) V.N. Klyuevaning «Rus tilining qisqacha sinonimlar lug‘ati», 3) N.P. Kolesnikov, V.I. Zimin va boshqalar tomonidan nashrga tayyorlangan 5-7-sinf o‘quvchilari uchun mo‘ljallangan «Rus tilining sinonimlar o‘quv lug‘ati».

3. Hajman katta akademik o‘quv sinonimik lug‘atlar. Bunday lug‘atlar, odatda, oliv o‘quv yurti talabalari, maxsus soha vakillari – yozuvchi, jurnalist, tarjimonlar uchun mo‘ljallangan bo‘lib, ancha mukammalligi bilan shu turdagil boshqa lug‘atlardan farqlanadi. Ularning ichida eng mashhuri Z.E. Aleksandrovaning hozirga qadar bir necha marta qayta-qayta nashr etilgan «Rus tilining sinonimlar lug‘ati»dir. Lug‘at jurnalist, teleboshlovchilar va ijodkorlarga mo‘ljallangan bo‘lib, ma’no jihatidan yaqin bo‘lgan sinonimlar o‘z qatorlari bilan izohsiz tartiblangan. Dastlabki uchta nashrda 9000 ga yaqin, keyingi nashrlarda 11000 gayaqin sinonimik qator ajratilgan.

1970-71-yillarda Rossiya Fanlar akademiyasining Rus tili instituti o‘quv lug‘atchiligi sektori xodimlari jamoasi tomonidan A.P. Yevgeneva rahbarligida zamонавија rus adabiy tili sinonimlarini ilk marta to‘liq qamrab olgan va ularning o‘ziga xos xususiyatlari, rus adabiy nutqida ishlatilish o‘rinnlari tafsiflangan 2 jilddan iborat «Rus tilining sinonimlar lug‘ati» nashr etiladi. Avvalgi lug‘atlardan farqlanib mazkur lug‘atda sinonimlar qatori guruhlarga ajratilib tafsiflanadi va har bir so‘zga badiiy asarlardan olingan rasmlar, misollar keltiriladi. Tafsiflarda so‘zning semantik xususiyatlari, emotsiyal-ekspressiv bo‘yog‘i, uslubiy xosligi bilan bog‘liq farqli jihatlari aks etadi. 1975-yilda A.P. Yevgeneva tahriri ostida «Sinonimlar lug‘ati. O‘quv ma’lumotnomasi»si nashr etildi. Ushbu yuqoridaq ikki jildli lug‘at negizida, badiiy asarlardan olingan rasmlarni chiqarish yo‘li bilan ixchamlashtirilgan holda bitta kitob holida chop etiladi.

4. Zamonaviy o‘quv sinonimik lug‘atlar. 1997-yil Rossiya Fanlar akademiyasining V.V. Vinogradov nomidagi rus tili institutida Yu.D. Apresyan rahbarligida rus tilining yangi sinonimlar izohli lug‘ati nashr etiladi. Lug‘atni integral tavsiflash (grammatika va so‘z boyligini izchil tavsiflash) tamoyillariga muvofiq tuzilgan va “olamning eng sodda lisoniy manzarasi”ni aks ettirishga qaratilgan. Lug‘atda sinonim so‘zlarning o‘zaro semantik, pragmatik, kommunikativ, boshqa o‘xhash va farqli jihatlari hamda ushbu farqlarning to‘liq yoki qisman mo‘tadillashganligi xususidagi ma’lumotlar maksimal darajada to‘liq qamrab olingan.

Natijalar va muhokama.(Results and discussions)

Lug‘atlar, birinchi navbatda, obyektlar va munosabatlarni bilishning faol vositasiga ishora qiladi. Lug‘atning u yoki bu shaklida taqdim etilgan lug‘atni o‘rganish orqali kichik yoshli o‘quvchilar atrofdagi dunyoso‘z, uning ma’nosи, shakllanishi, qo‘llanilishi va xususiyatlari haqida asosiy ma’lumotlar bilan tanishishtilning leksik birlklari tizimida faoliyat yuritishi haqida ilk tasavvurga ega bo‘ladilar.

Biz bugun axborot oqimining kuchaygan davrida yashayapmiz. Zamonaviy jamiyatda har bir inson uchun zarur bo‘lgan bilim miqdori ortib bormoqda. Eng kichigidan boshlabmакtab yoshi va undan oldingi davrda o‘quvchilarda ularni doimiy ravishda to‘ldirish zarurligini bilish muhimdir. Bilim, yangi ma’lumotlarda harakat qilish qobiliyati, yechim uchun kerakli ma’lumotlarni tanlashta’lim yoki hayot bilan bog‘liq vazifa. Lug‘atlar eng muhim lingvistik va uslubiy vositadir. Men yosh maktab o‘quvchisining so‘z boyligini rivojlantirish va uni tizimlashtirish uchun boy materiallarni taqdim etaman.

Boshlang‘ich sinf o‘qituvchisi leksigini tashkil etish zarurligini tushunishdan kelib chiqishi kerako‘quv lug‘atlarining leksikografik materiallari asosida uch yo‘nalishda ish olib boradi: 1) leksik tushunchalarni aniqlashtirish va yanada shakllantirish; 2) aqliy o‘zlashtirish jihatidatahlil, sintez, umumlashtirish, tasniflash va boshqa operatsiyalari; 3) o‘rganilgan so‘zlar bilan ishlashtibora, gap, matn.

Lug‘at yozuvlarini diqqat bilan o‘qish, ta’limni bajarish, muammo-ishlab chiqish valug‘atning leksik tarkibiga asoslangan ijodiy topshiriqlar chuqurroq tushunishga yordam beradi. Kichik maktab o‘quvchilari tildagi so‘zlarning ma’nolari va mosligi o‘rtasidagi munosabatlar, uning fonetik vagrammatik va imlo xususiyatlarini tushunishlari biroz qiyinroq bo‘ladi.

Mashhur rus metodisti A.A. Bragina [1] formulasida, boshlang‘ich sinf o‘qituvchisidan oldinikkita asosiy vazifa qo‘yilgan: 1) kichik maktab o‘quvchilarini o‘quv lug‘atlaridan foydalanishga o‘rgatish;lug‘at yozuvining tuzilishini tushunish va muayyan tilidagi so‘zlar haqida kerakli ma’lumotlarni chiqarib olish;

2) lug‘atlardan o‘quv va kundalik faoliyatda foydalanish maqsadi.

Boshlang‘ich maktab oxirida o‘quvchilar so‘z haqida qanday foydali ma'lumotlarni bilishlari kerak. Izohli lug‘at, imlo lug‘ati, etimologik lug‘atdagi lug‘at yozuvidan ajratib olish mumkin.

Tushuntirish lug‘atlari universal ma'lumotnomalar bo'lishiga qaramay, qayerda so‘z, uning ma'nosi, talaffuzi, qo'llanilishi haqida eng keng ma'lumotlarni o‘z ichiga oladi. Grammatik shakllar va stilistik xususiyatlar, sinonimlarning o‘quv lug‘atlari ham kam emas yoshlarning lug‘at boyligini rivojlantirish, tartibga solish, boyitish va aniqlashtirishda muhim rol o‘ynaydi. Sinonimik lug‘atlarning ko‘p qirraliligi sinonimiyaning lingvistik tabiatini bilan izohlanadi. Har qanday ona tilida so‘zlashuvchining nutqini rivojlantirishda leksik sinonimlarning roli katta, nutqning aniqligi, mosligi, tasviriyligi va ifodaliligi, kengroq - xilma-xillik va obrazli nutq esa juda muhimdir..

O'rta maktab o‘quvchilari uchun birinchi imlo lug‘atini yaratishda P.A. Grushnikov sinfda lug‘at bilan ishslashni ikkita asosiy usulda tashkil etish kerakligini yozgan:

“Birinchisi, lug‘atdan maxsus ma'lumotnomalar sifatida foydalanish. Ikkinchisi, lug‘atni muayyan til darsligi sifatida foydalanish. Sinonimlarning o‘quv lug‘ati ikkala yo‘nalishni ularning o‘zaro bog‘liqligida amalga oshirish imkonini beradi. Birinchidan, maktab o‘quvchilari lug‘atdan so‘zlarning ma'nosini ochib beradigan qo‘srimcha leksik birliklarni topishlari mumkin. Ikkinchidan, o‘qituvchi lug‘atdan boy didaktik materiallarni o‘z ichiga olgan darslik sifatida foydalanadi, shu asosda bolalarga leksik xarakterdagi vazifalarni taklif qiladi.

M. R. Lvov va boshqa mahalliy metodistlar va filologlar tomonidan kichik maktab o‘quvchilarining zaxirasi aniqlanadi.

- 1) so‘zning semantizatsiyasi (leksik ma'nosining talqini);
- 2) aktuallashtirish (kontekstual foydalanish);
- 3) so‘zni faollashtirish (so‘zni talabaning o‘z nutqida qo‘llash).

Maktab o‘quvchisining faol lug‘atiga kiritilishi uchun so‘z, uning semantik ta'rifi va kontekstual tahlil, uning ma'nosini va boshqalar bilan moslik xususiyatlarini ochishga yordam beradi. Qaysi sinfda sinonimlarning o‘quv lug‘ati kiritilgan bo‘lsa, o‘qituvchi ikkitasini hal qilishi kerak. Kichik maktab o‘quvchilarini lug‘atdan ma'lumotnomalar sifatida foydalanishga o‘rgatishqo‘llanma va o‘quv kitobi (alifbo tartibida so‘zni topish qobiliyati va boshqalar); tuzilishini tushunishga o‘rgatish va lug‘at yozuvining mazmuni (lug‘at tavsifidan sinonim so‘zlar haqida qanday ma'lumotlarni o‘rganish mumkin).

Sinonimik so‘zlar qatori bilan ishslash har uch bosqichni chiqurroq o‘zlashtirishga yordam beradi, chunki sinonimlarning har biri alohida-alohida emas, balki o‘xshashlariga nisbatan tahlil qilinadi

Soloveychik, lug‘atga bo‘lgan muhabbatni “taqiqlamaslik” kerak, balki lug‘atlar bilan ishslashni “o‘stirish” kerak. Yaqin yoki (kamdan-kam) bir xil ma'noga ega bo‘lgan sinonim so‘zlar bilan ishslash muvaffaqiyatsiz tugadi. O‘quvchilar antonimik juftliklarni polisemiya asosida tahlil

qilish, so‘zlar bilan solishtirganda, qarama-qarshi leksik ma’nolarga ega bo‘lib, sinonimiya hodisasining mohiyatini tushunishga yordam beradi. Sinonimik qatorning barcha so‘zlarini solishtirishni o‘rganing bir xil antonimik qarama-qarshiliklar bilan tavsiflanadi.

Lug‘at yozuvlari mavjud bo‘lishiga qaramaytalabalar uchun topshiriqlar, o‘qituvchi, mualliflarning talabiga binoan, o‘z topshiriqlarini taklif qilishi mumkin.

Boshlang‘ich maktab o‘quvchilari hali keng lingvistik terminologiyani o‘zlashtirmaganligi sababli, bu juda muhimdir minimal miqdordagi terminologik ta’riflarga ega lug‘at bilan ishlappingiz mumkin,

So‘z boyligini boyitish nuqtayi nazaridan o‘quv lug‘atiga asoslangan kichik maktab o‘quvchilari uchun ish samaradorligi juda katta. Asosiysi, kichik maktab o‘quvchilari bir-birlarini amaliy jihatdan bilishadi.

1) so‘zning tovushi va ma’nosining doimiyligi; 2) so‘zning bir yoki bir nechta leksik ma’noga ega bo‘lish qobiliyati; 3) so‘zlarning ko‘p ma’nolilik hodisasi bilanso‘zning to‘g‘ridan-to‘g‘ri va hosilaviy (ko‘chma) ma’nolari o‘rtasidagi munosabat; 4) sinonimlar leksik hodisasi bilan; 5) antonimlar bilan; 6) sinonimik va antonimik qatorlar munosabati bilan; 7) uning har bir ma’nosini polisemantik so‘zning sinonimik va antonimik munosabatlarga kirish qobiliyati bilan; 8) so‘zlarning ma’no ohanglariga ega bo‘lish qobiliyati bilan: semantik, stilistik,hissiy-baholovchi; Belgilangan belgining o‘sishi yoki kamayishi darajasiga qarab tartibga solinadi.

XULOSA

Xulosa qilib shuni ta’kidlash mumkinki, har qanday binoning poydevori mustahkam qurilgan bo‘lsa, demak, butun inshoot baquvvat va mustahkam bo‘ladi. Ilm yo‘lini ham bir bino desak, uning poydevori esa boshlang‘ich ta’limdir. Mustaqil davlatning asosiy qoidalari va talablarini amalga oshirish nuqtai nazaridan boshlang‘ich umumiy ta’limning ta’lim standarti, ilmiy-nazariy tadqiqotlar mualliflari va so‘nggi o‘n yillikdagi amaliyotga yo‘naltirilgan nashrlar bu g‘oyaga qayta-qayta murojaat qiladi. Kichik yoshdagi maktab o‘quvchilarining so‘z boyligini boyitish bo‘yicha samarali ishlarni amalga oshirish, ularda lug‘at bilan ishslash ko‘nikmasini shakllantirish, ona tili o‘qitish fanining dolzarb muammolaridan biridir.

Har bir millat o‘zining tilidagi imkoniyatlaridan kelib chiqib lug‘atlar tuzadi. Bizning tilshunosligimiz sovet davrida rus tilshunosligi asosida shakllanganligi sababli leksikografiya sohasini ham ularning izlanishlarini o‘rganib, keraklilarini tilimizga tadbiq qilsak maqsaddan holi bo‘lmas edi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Брагина А.А. Синонимы в литературном языке. – Москва: Наука, 1986. – 127 с.
2. Денисов П. Н. Очерки по русской лексикологии и учебной лексикографии. – Москва: Изд-во Моск. ун-та, 1974. – 255 с.

3. Денисов П.Н. Учебная лексикография: итоги и перспективы // Проблемы учебной лексикографии. – Москва, 1977. – С 4-22.
4. Миртожиев М.М. Ўзбек тили лексикологияси ва лексикографияси. Ўқув қўлланма. – Тошкент: ЎзМУ нашриёти, 2007. – 79 б.
5. Ўзбек тили лексикологияси. Масъул мухаррирлар: А.Хожиев, А.Ахмедов. – Тошкент: Фан, 1981. – 316 б.